

Το Άγιο Πνεύμα και Το έργο το

Ορθοδοξία / Θεολογία

Νικόλαος Σπ. Βούλγαρης, Καθηγητής Θεολογίας

Εισαγωγικά. Οι αναζητήσεις του ανθρωπίνου πνεύματος για να διεισδύσει στα άδυτα πέραν του φυσικού κόσμου, σταματάνε όταν θελήσει να γνωρίσει τη θεία οντότητα. Δεν περνάνε τα ανθρώπινα δεδομένα στα όμοια υπερφυσικά. Μόνο δια της πίστεως, συμβουλεύει ο πρώτος μετά το Ένα, μπορεί να περάσει η σκέψη μας το φράγμα του φυσικού και να ζήσει την ομορφιά του υπερφυσικού. Μόνο δια της πίστεως, θα διδάξει ο Παύλος, βλέπουμε το Θεό, καθόσον είναι, «**ελπιζομένων υπόστασις, πραγμάτων έλεγχος ου βλεπομένων**», Εβρ.ια΄1.

Παρ' όλα αυτά, ο αποκαλυπτικός λόγος του Θεού, μας φανέρωσε όσα η ανθρώπινη σκέψη αντέχει να κατανοεί από την έρευνα του υπερφυσικού. Συνολικώς, αλλά ακόμα και για το έργο του καθενός Προσώπου της Αγίας Τριάδας. Μας γνωστοποιεί, ότι ο Θεός-Πατέρας, είναι ο Δημιουργός του κόσμου και του ανθρώπου, ως Συντηρητής και Κυβερνήτης του Σύμπαντος. Ο Θεός-Υιός, ως συνδημιουργός και Λόγος του Θεού, είναι αυτός που αποκάλυψε και δίδαξε όλα τα Μυστήρια της σωτηρίας του ανθρώπου. Ο Θεός-Άγιο Πνεύμα, ως συνδημιουργός και αυτό, είναι αυτός που παρακολουθεί και ενισχύει τους ανθρώπους στη

σωτηριώδη πορεία τους.

Το γενικό έργο του Αγίου Πνεύματος, ως εκτελεστικό των θελήσεων του Τριαδικού Θεού, έχει και ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους πιστούς.

Προς τούτο και θα ασχοληθούμε στη συνέχεια.

Προκαταρκτικά. Ανεβαίνοντας ο Απόστολος Παύλος «**τα ανωτερικά μέρη ελθείν εις Έφεσον**», συνάντησε μια ομάδα δώδεκα πιστών ανδρών, απ' τον ευρύτερο κύκλο. Τους ρώτησε αν έγιναν πιστοί και πώς βαπτίστηκαν. Ρωτάει: «**εις τι ουν εβαπτίσθητε;**» Εκείνοι απάντησαν με έμφαση. «**εις το Ιωάννου βάπτισμα**». Αυτό το βάπτισμα, γνώριζαν. Ο Παύλος επιμένει και ξανά-ρωτάει. «**Πνεύμα Άγιον ελάβετε πιστεύσαντες;**». Εκείνοι κατάπληκτοι, απαντούν: «**αλλ' ουδέ ει Πνεύμα Άγιον εστίν ηκούσαμεν**». Ούτε καν ακούσαμε ότι υπάρχει Πνεύμα Άγιο. Τώρα καταπλήσσεται ο Παύλος και λέγει: «**Μα, δεν ακούσατε ότι ο Ιωάννης βάπτιζε βάπτισμα μετανοίας και συνιστούσε στο λαό να πιστεύουν σε Κείνον που έρχεται μετά από εμένα;. Δηλαδή στον Ιησού Χριστό;**». Εκείνοι, σαν άκουσαν τούτο το λόγο από τον Παύλο, μετά προθυμίας και χαράς, ζήτησαν και «**Εβαπτίσθησαν εις το όνομα του Κυρίου Ιησού**». Συνέχεια ο Παύλος προχώρησε και τους μετέδωσε το Άγιο Πνεύμα: «**επιθέντος αυτοίς τας χείρας ήλθε το Πνεύμα το Άγιον επ' αυτούς, ελάλουν τε γλώσσαις και προεφήτευον**». Πραξ.ιθ'1-7. Απόκτησαν άμεσα δηλαδή, τα δώρα και τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος. Όπως διαπιστώνετε, όλες οι απόψεις που γράφονται εδώ έχουν τη γνησιότητα με βάση Αγία Γραφή και Πατέρες της

Ορθοδόξου Εκκλησίας μας.

Οι προσφορές. Από τα σύντομα προκαταρκτικά, διαπιστώνουμε ότι το Άγιο Πνεύμα, το τρίτο Πρόσωπο του Τριαδικού Θεού, ενώ μετείχε της όλης δραστηριότητας της Αγίας Τριάδας, (Δημιουργίας του κόσμου, Σωτηριολογικού σχεδίου επανόδου του ανθρώπου και του κόσμου, ως και του Αποκαλυπτικού λόγου του Θεού), εν τούτοις παρέμεινε άγνωστο στους ανθρώπους. Φαίνεται ότι η μη εμφάνιση του Αγίου Πνεύματος ζωντανά στον κόσμο, όπως ο Χριστός, δεν γνωρίστηκε και έτσι παρέμεινε στην αφάνεια. Παρά ταύτα, είναι γεγονός ότι το πλήρωμα της αγάπης του Θεού **«εκκέχυται εν ταις καρδίαις ημών δια Πνεύματος Αγίου του δοθέντος ημίν»**, Ρωμ.ε΄5. Μας δόθηκε πλούσιο το Άγιο Πνεύμα, ως προκαταβολή και απαρχή των μεγάλων δωρεών του Τριαδικού Θεού, μέσω Αυτού. Αλλά και πάλι παρέμεινε άγνωστο στους πρώτους Χριστιανούς.

Πρέπει να γνωρίζουμε ακόμα, ότι κατά τον Δογματικό Υμνογράφο, Ιερό Δαμασκηνό, **«Πάντα χορηγεί το Πνεύμα το Άγιον»**, στους ανθρώπους και την Εκκλησία μας. Πλέον τούτων, ακόμα και **«όλον συγκροτεί τον Θεσμόν της Εκκλησίας»**. Στηρίζει και προνοεί για την Εκκλησία και τα μέλη της, τους πιστούς, όπου γίνεται και συγκυβερνήτης μετά της κεφαλής Αυτής, του Κυρίου Ιησού Χριστού. Έχει αποστολή και είναι, το Άγιον Πνεύμα: **«το φωτίζουν και αγιάζουν τας ψυχάς ημών»**. Αξιοσημείωτο δε είναι και το ότι το έργο του Αγίου Πνεύματος το συνέδεσαν ακόμα και οι προ Χριστού Θεοφόροι άνδρες, ως και οι μετά Χριστόν τοιούτοι, με την Τριαδική δράση του Θεού στον κόσμο. Για τούτο και διακήρυξαν ότι οφείλουμε να υμνολογούμε το Άγιο Πνεύμα και να μην ξεχνάμε ότι, προσκυνούμε **«Πατέρα και Υιόν συν Αγίω Πνεύματι»**. Πάντοτε με βάση την παραγγελία που έχουμε πάρει από τους ηγέτες μας. **«Ούτω γάρ εκήρυξαν πάντες οι Προφήται και Απόστολοι μετά μαρτύρων»**. Παρατηρούμε ότι συναντάμε το Άγιο Πνεύμα ενεργό να προσφέρει και να προσφέρεται καθ' όλη τη διάρκεια του σωτηριολογικού έργου του Θεού. Όχι μόνο δεν είναι άγνωστο, αλλά κυριαρχικά παρίσταται και συγκροτεί όλη την Εκκλησία μας.

Το Ζωγόνο. Όσα θα ακολουθήσουν και στη συνέχεια, είναι απόψεις από τον αποκαλυπτικό λόγο του Θεού. Καινή και Παλαιά Διαθήκη. Προκαταβολικά όμως, θέλω να γνωρίζουμε την πρώτη και μεγάλη δωρεά που λαμβάνουμε από το Άγιο Πνεύμα. Παίρνουμε την πνευματική ελευθερία μας, καθόσον, **«ου δε το Πνεύμα Κυρίου, εκεί ελευθερία»**, Β΄ Κορ. γ΄17. Πιστεύοντες ότι όπου βρίσκεται το Άγιο Πνεύμα γινόμαστε πολλαπλώς ελεύθεροι άνθρωποι. Σκεπτόμαστε, ενεργούμε, εργαζόμαστε, πράττουμε Ελεύθερα. Για τούτο θα παρουσιάσουμε μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις, ζωογόνου προσφοράς του Αγίου Πνεύματος στη διαχρονική διαδρομή του όλου έργου του Τριαδικού Θεού. Σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις, προηγείται και πρωτοστατεί.

Γενικό έργο. Ιδού μερικά παραδείγματα απ' το γενικότερο έργο του Αγίου Πνεύματος προς το σύνολο της Ορθοδόξου Εκκλησίας και τους πιστούς.

- Με την έναρξη της Δημιουργίας του κόσμου, το Άγιο Πνεύμα πρωτοπορεί. **«επεφέρτετο επάνω του ύδατος»**, όπου **«η γη ήν άόρατος και ακατασκεύαστος και σκότος επάνω της αβύσσου»**, Γεν. α΄2. Τούτο δε, ωσάν να προετοίμαζε τη φύση του νερού για να βγει η ζωή. Κατά τον Ψαλμωδό δε, ο Θεός-Πατήρ πρόσφερε τον στερεωτικό του ουρανού λόγο του και το Πνεύμα έδωσε την απεριόριστη δύναμή του, **«Τω λόγω του Κυρίου οι ουρανοί εστερεώθησαν και τω πνεύματι του στόματος αυτού πάσα η δύναμις αυτών»**, Ψαλ. λβ΄6.

Έτσι ξεκίνησε η Δημιουργία του κόσμου.

- Με την αναδημιουργία και την ανακαίνιση, ως αναγέννηση, του ανθρώπου και ολοκλήρου του κόσμου, στη βάση του σχεδίου του Τριαδικού Θεού, το Άγιο Πνεύμα έλαβε συγκεκριμένη πρωτοβουλία δράσης. Αποστέλλεται και αναδημιουργεί τον εκπεσόντα άνθρωπο και τον κόσμο. Συγχρόνως, τον ανακαινίζει και τον ξανακαινουργώνει. Ο Προφητάναξ Δαυΐδ, οραματιζόμενος τούτο, πανηγυρίζει: «**Εξαποστελείς το Πνεύμα σου, και κτισθήσονται, και ανακαινιείς το πρόσωπον της γης**», Ψαλ.ργ΄30. Επιπλέον, βλέπει και ο σοφός Σολομώντας να κατακλύζει την οικουμένη το Άγιο Πνεύμα με την παρουσία του και το έργο του στον κόσμο. Ακόμα και να γνωρίζει τα πάντα και να τα συγκρατεί, όσα λέγονται και γίνονται. Έτσι επισφραγίζεται το έργο του Αγίου Πνεύματος. Διακηρύσσει ο Σολωμών: «**Πνεύμα Κυρίου πεπλήρωκε την οικουμένην, και το συνέχον τα πάντα γνώσιν έχει φωνής**», Σοφ.Σολ.α΄7. Ακούει όλα το Άγιο Πνεύμα!...

- Με το λόγο του Αποστόλου Παύλου, πληροφορούμαστε τη μεγάλη προσφορά του Αγίου Πνεύματος, που όλοι οι πιστοί την απολαμβάνουμε πλουσιοπάροχη από αυτό. Πρόκειται για την ενότητα με την οποία μας έχει συνδέσει το Άγιο Πνεύμα όλους τους πιστούς και μας παραγγέλλει να την φροντίζουμε για να την διατηρούμε συνδεδεμένοι μεταξύ μας, με ειρηνικό τρόπο. Προς τούτο και μας συμβουλεύει ο Παύλος: «**Σπουδάζοντες τηρείν την ενότητα του Πνεύματος εν τω συνδέσμω της ειρήνης**». Συνεχίζει επιπλέον ο Απόστολος, ότι όλοι οι πιστοί γινόμαστε ένα πνευματικό σώμα με την ζωογόνο πνοή του Αγίου Πνεύματος. Αυτό το Πνεύμα θα μας κρατάει ενωμένους. Επισημαίνει: «**Εν σώμα και εν Πνεύμα, καθώς και εκλήθητε εν μια ελπίδι της κλήσεως υμών**», Εφεσ.δ΄3-4. Είναι μια σπουδαία παροχή. Ας την αξιοποιήσουμε...

- Συγκλονιστικό είναι και ένα επιπλέον έργο του Αγίου Πνεύματος. Θα μπορούσαμε μάλιστα να πούμε ότι αυτό το έργο είναι το σημαντικότερο, αφού μας χαρίζει με τη θεία Κοινωνία ολόκληρη τη ζωή και τη δύναμη του Χριστού. Εκείνο το Πνεύμα είναι που, προσκαλούμενο από την Εκκλησία και με παραχώρηση του Θεού-Πατρός, καθαγιάζει και προσφέρει τα τίμια Δώρα σε Σώμα και Αίμα Χριστού. Προ του καθαγιασμού, δέεται η Εκκλησία δια του Λειτουργού, **«παρακαλούμεν σε και δεόμεθα και ικετεύομεν· κατάπεμψον το Πνεύμα σου το Άγιον εφ' ημάς και επί τα προκείμενα δώρα ταύτα»**. Με σκοπό βεβαίως, τον καθαγιασμό τους. Ολοκληρώνοντας το κάλεσμα, επευλογεί και επιλέγει ο Λειτουργός: **«Και ποιήσουν τον μεν άρτον τούτον τίμιον Σώμα του Χριστού σου. Το δε εν τω ποτηρίω τούτω τίμιον Αίμα του Χριστού σου»**. Πλέον τούτων, επιβεβαιώνει και πάλι: **«Μεταβαλών τω Πνεύματι σου τω Αγίω»**. Συγχρόνως και ο πιστός λαός επιβεβαιώνει και αυτός, τούτο το έργο του Αγίου Πνεύματος, αναφωνώντας αληθώς, τρεις φορές **«Αμήν, Αμήν, Αμήν»**.

Επιγραμματικά προσφέρει και τούτα το Άγιο Πνεύμα: Θα θυμίσω στους αναγνώστες μου, επιγραμματικά, μερικές γνωστές περιπτώσεις έργων και επεμβάσεων του Αγίου Πνεύματος, όπου συμπράττει, εμφανίζεται και επιβεβαιώνει τη ζωή και το Λυτρωτικό έργο του Χριστού.

Ακούγονται μερικά από όσα συμπράττει και εμφανίζεται το Άγιο Πνεύμα:

- Στη σύλληψη του Χριστού από την Παρθένο Μαρία, για τη Γέννηση του Χριστού. Επιβεβαιώνει τούτο ο Αρχάγγελος Γαβριήλ, σε απορία της Παναγίας μας: **«Πνεύμα Άγιον επελεύσεται επί σε και δύναμις υψίστου επισκιάσει σοι· διό και το γεννώμενον άγιον κληθήσεται Υιός Θεού»**

», Λουκ.α΄35.

Το Άγιο Πνεύμα είναι παρόν και τελετουργεί.

- Στην επαγγελία της έλευσης του Χριστού στον κόσμο. Προαναγγέλλεται από τον Βαπτιστή Ιωάννη, ότι δι' επενέργειας του Αγίου Πνεύματος θα συντελείται το όλο έργο του Χριστού. **«αυτός υμάς βαπτίσει εν Πνεύματι Αγίω και πυρί»**, Λουκ.γ΄16. Με το «**πυρί**», εννοείται το αγιαστικό πυρ της θείας Χάριτος.

Η συνεργασία Ιησού Χριστού και Αγίου Πνεύματος εν δράσει.

- Στο Βάπτισμα του Χριστού στον Ιορδάνη από τον Ιωάννη, επενεργεί πάλι το Άγιο Πνεύμα. Εκεί ο Ιησούς, **«αναβαίνων από του ύδατος είδε σχιζομένους τους ουραμούς και το Πνεύμα ως περιστεράν καταβαίνον επ' αυτόν»**, Μάρ.α΄10. Σύσσωμη η Αγία Τριάδα είναι παρούσα. Ο Θεός-Πατήρ επιβεβαιώνει: **«ούτος εστίν ο Υιός μου ο αγαπητός· αυτού ακούεται»**, Λουκ.θ΄7.

Ο Θεάνθρωπος Ιησούς βαπτίζεται κατά το Μωσαϊκό Νόμο. Το Άγιο Πνεύμα μετέχει προστατευτικά, διαγγέλλοντας το γεγονός.

- Στους πειρασμούς του Χριστού από τον διάβολο στην έρημο. Το γεγονός, αποκαλύπτει ο Ευαγγελιστής Ματθαίος που συνέβη με την ενέργεια του Αγίου Πνεύματος μετά την Βάπτιση του Χριστού. **«Τότε ο Ιησούς ανήχθη εις την έρημον υπό του Πνεύματος πειρασθήναι υπό του διαβόλου»**, Ματθ.δ΄1.

Προφανώς, θέλησε ο Χριστός να εξουδετερώσει την εξουσίας του διαβόλου, ως πειρασμού κατά των ανθρώπων....

- Στην ενδυνάμωση του Λυτρωτικού έργου του Χριστού. Ενισχύεται το έργο του Χριστού για τη λύτρωση των ανθρώπων όταν το Άγιο Πνεύμα κατοικεί μέσα μας και καθορίζει τη σχέση του πιστού με το Χριστό και το Θεό-Πατέρα. **«Ει δε τις Πνεύμα Χριστού ουκ έχει, ούτος ουκ έστιν αυτού»**, Ρωμ.η΄9.

Δεν ανήκει στη ευλογημένη ποίμνη και στρατιά του Χριστού, όποιος δεν έχει μέσα του το Άγιο Πνεύμα με τα προστατευτικά μέσα του.

- Στο Πάθος και την Ανάσταση του Χριστού, πρωτοστατεί το Άγιο Πνεύμα και για τη δική μας ζωοποίηση. **«Ει δε το Πνεύμα του εγείραντος Ιησούν εκ νεκρών οικεί εν υμίν, ο εγείρας τον Χριστόν εκ νεκρών ζωοποιήσει και τα θνητά σώματα υμών δια το ενοικούν αυτού Πνεύμα εν υμίν»**, Ρωμ.η΄11.

Το Άγιο Πνεύμα συμπαρίσταται σ' ολόκληρο το Πάθος και την Ανάσταση του Χριστού, για να δηλωθεί η συμπαράστασή του στη δική μας Ανάσταση.

Με τον τρόπο αυτό στέλνονται δια του Αγίου Πνεύματος, μετά την Ανάληψη του Κυρίου, αυτές οι μεγάλες παροχές στους πιστούς. Έτσι δε, εξασφαλίζεται και η παρουσία του Αγίου Πνεύματος, ως Παρακλήτου (παρηγορητή), στον κόσμο.

«Το Πνεύμα το Άγιον φως, και ζωή, και ζώσα πηγή νοερά»

Ιερός Δαμασκηνός

<https://bit.ly/3qdoYNZ>